

Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be
U krijgt een ontvangstmelding

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de *Thuis in de Stad*-prijs 2012, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier voor 10 september 2012 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1 Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient en het bankrekeningnummer

Stad Leuven – reknr. 091-0001624-04

Gegevens van de contactpersoon van het project

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam Steven Dusoleil

functie Directeur cultuur

straat en nummer Professor Van Overstraetenplein 1

postnummer en gemeente 3000 Leuven

telefoon 016/27 22 80 – 0479/23 34 00

faxnummer

e-mailadres steven.dusoleil@leuven.be

Gegevens van het project

3 Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam Het Openbaar Entrepot voor de Kunsten (OPEK)

startdatum dag   maand   jaar

einddatum dag   maand   jaar

naam van de partners Braakland/Zhebuilding, FABULEUS, Artforum, Mooss, Wisper, De FaktorY (30CC), het Lemmensinstituut, de stad Leuven.

naam van de coördinator Dirk Delathauwer

budget 1.500.000 euro

4 Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Het project moet al gerealiseerd zijn of moet zo ver gevorderd zijn dat het op zijn waarde en effectiviteit beoordeeld kan worden
Het mag op 10 september 2012 niet meer dan twee jaar geleden gerealiseerd zijn.

OPEK is een uniek samenwerkingsverband tussen drie kunsteducatieve organisaties, twee theatergezelschappen, een sociaal-artistische werking en een dramaopleiding. Al deze deelorganisaties wonen samen in een nieuw, gerestaureerd complex en bundelen hun specifieke krachten en mogelijkheden om uit te groeien tot een nieuwe, overkoepelende culturele organisatie. De combinatie van de ligging, de infrastructuur en de gelaagde inhoudelijke invulling vanuit zeven organisaties in het overkoepelend geheel OPEK, resulteert in een uniek pilootproject.

OPEK Is een kunstenhuis met een artistiek en een kunsteducatief 'spoor'. De wisselwerking tussen beide sporen maakt verrijkende trajecten en/of parcours mogelijk voor alle gebruikers van het huis: kunstenaars, deelnemers, toeschouwers en partners. OPEK werkt met grote zorg voor alle leeftijden, met een bijzondere focus op jonge kunstenaars, jonge deelnemers en een jong publiek.

OPEK is:

... een huis voor de kunsten

Alle bezoekers en gebruikers kunnen in OPEK kunst beleven, kunst maken en leren over kunst en erfgoed. Dat levert een meerwaarde op voor henzelf en voor de gemeenschap.

... een openbaar huis

OPEK ontvangt iedereen: jong en minder jong, uit de buurt, uit de stad, uit de regio, uit Vlaanderen en ver daar buiten. Elke bezoeker vindt er een manier om met kunst om te gaan: als toeschouwer en genietter, als maker en artiest, als deelnemer of vrijwilliger. De toegangsdrempel is laag en de ingang situeert zich noodzakelijk via de openbare ruimte bij uitstek, het café.

...een entrepot, een doorstroomhuis

In dit huis gebeurt er iets met de kunst en met de bezoeker: het is een werkplaats en een broedplaats voor talent. In OPEK grijpen projecten voortdurend op elkaar in: voorstellingen, tentoonstellingen, workshops, cursussen, creatieprocessen, festivals, jeugdwerkingen ... Al wie binnenkomt kan doorheen dit aanbod een eigen traject of parcours uitkiezen. De mogelijkheden om van de ene activiteit door te stromen naar andere zijn nergens zo groot als in OPEK. Wie een cursus volgt, krijgt wellicht zin om een voorstelling mee te pikken, of omgekeerd. Jonge talentvolle makers ontmoetten er ervaren collega's. Kunstenaars worden lesgevers en vice versa.

... een entrepot, een tussenruimte

OPEK is de uitgelezen plaats waar expertise wordt opgebouwd. In de 'tussenruimte' die gecreëerd wordt door de deelorganisaties, gaan hun respectieve medewerkers actief op zoek naar nieuwe ideeën, nieuwe activiteiten en samenwerkingsprojecten op het snijvlak van kunstproductie en kunsteducatie. Als expertisecentrum betreft OPEK professionals bij hun experimenten en ontsluit de resultaten er van. Op deze manier wordt kennis en ervaring opgebouwd en doorgegeven. OPEK ontwikkelt bovendien, in samenwerking met Magda (zie verder) en in het kader van de expertisecentra voor cultuureducatie, een visie omtrent de verbinding met het onderwijs.

Kortom, OPEK is een plek waar je kan doen, tonen, zien, broeden en netwerken. OPEK heeft de ambitie om dé ontmoetingsplek te worden in het vernieuwde stadsdeel de Vaartkom, om een eigen community van jonge, cultureel bevlogen mensen uit te bouwen en om actief deel uit te maken van de culturele gemeenschap en de culturele ruimte in Leuven.

5. **Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?**

De stad Leuven heeft het samengaan van deze organisaties van in het begin ondersteund om ten slotte een groot gebouw en voldoende financiële middelen ter beschikking te stellen.

De samenwerking tussen de verschillende organisaties die deel uit maken van OPEK is zeer organisch gegroeid over een periode van 15 jaar waarbij de stad steeds de organisaties afzonderlijk heeft ondersteund, maar hen ook heeft uitgedaagd om verbanden te leggen.

Op een andere locatie (de Molens van Orshoven) in Leuven werd langzaam gebouwd aan een platform voor productie en educatie. Oorspronkelijk waren op deze locatie drie organisaties gehuisvest (Braakland/Zhebuilding, fABULEUS en Artforum). Op vraag van de stad werden daar de kunsteducatieve organisaties Mooss en Wisper aan toegevoegd en, bij de uiteindelijke verhuis naar de nieuwe locatie (het voormalige Entrepotgebouw van de douane) ook nog de sociaal-artistieke werking De FactorY en de dramaopleiding van het Lemmensinstituut.

De stad Leuven heeft op 26 april 2010 het Entrepotgebouw, waar OPEK dus nu is gehuisvest, ter beschikking gesteld en een renteloze lening van 660.000 euro goedgekeurd, zodat OPEK het oude douanegebouw kon verbouwen en geschikt maken voor de eigen noden (theaterzaal, workshopruimtes, kantoorruimtes, vergaderzalen, café,...). Oorspronkelijk was het de bedoeling om na 10 jaar terug te verhuizen naar de Molens van Orshoven, maar al snel werd duidelijk dat de nieuwe locatie enorme troeven had en beantwoordde aan alle vragen en behoeften. De oorspronkelijke huurovereenkomst werd dan ook omgezet in een erfpacht van 27 jaar en de renteloze lening werd verhoogd met 400.000 euro.

Om de terugbetaling van deze lening en de betaling van de erfpachtcanon mogelijk te maken, geeft de stad een jaarlijkse (geïndexeerde) subsidie van 66.000 euro. Deze is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst die loopt gedurende de looptijd van de erfpacht.

Cruciaal in het verhaal is de volledige ontwikkeling van de Leuvense Vaartkom. Deze oude industriële buurt wordt volledig vernieuwd. Er komen woningen en appartementen, maar ook kantoren, winkels en horecazaken en een ondergrondse parking. De ontwikkeling van OPEK in deze context als centrale culturele speler in deze nieuwe buurt en als stepstone naar de achterliggende oude buurt is van bijzonder, misschien zelfs van vitaal belang voor de leefbaarheid van het geheel.

6 **Kruis hieronder de hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.**

- de huisvesting in de stad
- de stedelijke ruimte
- de mobiliteit in de stad
- het leefmilieu in de stad
- de plaatselijke economie
- de sociale cohesie in de stad
- de cultuurbeleving in de stad
- het democratisch besturen van de stad
- andere, namelijk:

7 **Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.**

OPEK is gehuisvest in het vroegere Entrepotgebouw aan de Vaartkom. Deze oude industriële buurt is volledig in ontwikkeling. Het Entrepotgebouw bevindt zich net op de scheidingslijn tussen de oude woonbuurt, die enigszins verpauperd is, en de nieuwe residentiële buurt die door de huidige projectontwikkelaars wordt gebouwd.

OPEK wenst in te spelen op de behoeften van beide buurten en kan ook de spil zijn waarrond ontmoetingen tussen deze twee 'werelden' zullen gebeuren. Via een uitgebreide sociaal-artistieke werking en speciale projecten brengen ze cultuur naar de specifieke doelgroep van kansarmen en werken ze samen met de buurtwerkingen die op een boogscheut liggen van het Entrepotgebouw. Anderzijds bieden ze heel wat culturele mogelijkheden aan de nieuwe inwoners die de kersverse woningen en appartementen zullen betrekken.

Het kan niet anders of beide 'werelden' zullen elkaar ontmoeten op deze centrale plek en er zal een bijzondere dynamiek ontstaan omdat mensen worden samen gebracht in een culturele omgeving.

Er zijn reeds enkele projecten opgestart, waaronder een culturele jeugdbeweging (Bazart), een jongerenproject met de buurtwerking Leren Ondernemen, een tentoonstelling rond oude filmaffiches met de buurt en een beeldend kunstelier. En deze initiatieven slaan aan.

8 Wat zijn de beoogde effecten van het project?

Het voornaamste beoogde effect in deze buurt is een culturele habitat te creëren waar mensen zich kunnen ontwikkelen, elkaar kunnen ontmoeten en zich thuis voelen. We zijn er van overtuigd dat cultuur hiervoor het instrument is bij uitstek. Door in deze nieuwe buurt bijzondere aandacht te besteden aan een culturele inplanting, dragen de organisaties en de stad bij aan het 'goede leven' in de buurt. Wij zijn er zeker van dat deze belangrijke culturele plaats en werking een bijzondere meerwaarde biedt aan de buurt en aan het sociale leven.

Door de voortdurende inspanning van OPEK om het gesprek aan te gaan met de buurt en met de organisaties waar kansarmen het woord nemen in de buurt groeit een toenadering en krijgt de buurt een nieuwe sociale en culturele impuls. Er werden reeds verschillende koffiekletsen, ontmoetingen, ronde tafelgesprekken en huisbezoeken georganiseerd.

9 In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

De opening is nog maar goed een jaar geleden gebeurd. Op dit moment kunnen we echter al zien dat het opzet lukt. Vooral het café is een goede weerspiegeling en werkt als ontmoetingsplaats. Daarnaast zijn de festivals en voorstellingen steeds een succes, zowel naar publieksoptocht, als naar sfeer. Ook de kunstjeugdbeweging Bazart (een initiatief van Mooss) is al verplicht om uit te breiden na haar eerste jaar werking. Kortom, de plek is een centrum waar heel veel mensen samen komen en die bruist van de activiteiten.

10 Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

De beleidsdomeinen cultuur en welzijn komen perfect samen op deze plaats. Er is een sociaal-artistieke atelier dat kansarmen ondersteunt, de samenwerkingen met de buurtwerkingen en de organisaties waar armen het woord nemen zijn er, verschillende erfgoedprojecten lopen. OPEK ondersteunt niet alleen als plek, maar ook als werking bovendien de stadsontwikkeling in de buurt en maakt deze aantrekkelijk en aangenaam.

Het is duidelijk dat ook de beleidsdomeinen jeugd en onderwijs vanuit deze plek gevoed worden. De kunsteducatieve organisaties hebben sowieso al een sterke band met het onderwijs. In de nabije toekomst zullen ook de medewerkers van Magda, het platform in Leuven en Vlaams-Brabant, dat kunsteducatieve organisaties, onderwijsinstellingen en de lerarenopleiding verbindt, worden gehuisvest in het Entrepotgebouw. Hierdoor wordt de bestaande verbanden met het onderwijs en de jeugdorganisaties in Leuven nog eens versterkt.

11 In welke mate is het project innovierend en draagt het bij tot stedelijkheid?

Het project is uniek en innovierend omdat het door de samenwerking van de verschillende organisaties nieuwe formats en methodieken zal ontwikkelen op vlak van kunsteducatie en op vlak van het ondersteunen van jonge kunstenaars en producenten. OPEK zal ook van Vlaanderen de erkenning krijgen als 'Expertisecentrum voor Cultuureducatie'. Dit bewijst dat het innoveren, experimenteren en (het opbouwen van) expertise nu al sterk aanwezig, maar dat dit in de toekomst nog zal groeien en dat Vlaanderen voor de uitbouw ervan ook middelen vrij zal maken.

Er worden voortdurend nieuwe formats uitgewerkt bv. momenteel een nieuwe format ontwikkeld door OPEK in samenwerking met 30CC (cultuurcentrum van Leuven) die scholen en hun leerlingen van binnen uit zal laten kennis maken met het theater, maar vooral met de onuitgesproken regels van het theater. Leerlingen kunnen van dichtbij meemaken hoe theater wordt gemaakt. Het wordt een productie die in Vlaanderen op reis kan.

De jeugdbeweging Bazart is ook uniek in Vlaanderen. Na een jaar experimenteren is er beslist om dit format ook in Antwerpen uit te rollen waarna nog andere steden en gemeenten zullen volgen. OPEK als plek maakt de ontwikkeling van deze projecten mogelijk.

Dat de plek ook bijdraagt tot de stedelijkheid en de ontwikkeling van een nieuw stadsdeel, heb ik voorheen al toegelicht. Misschien er nog aan toevoegen dat de specifieke plaats van OPEK op de kop van de Vaartkom een cultureel baken creëert in het midden van heel deze buurt.

12 Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

Het project maakt duidelijk dat een culturele 'hub' een absolute noodzaak is in elke stadsontwikkeling en vernieuwing. De ligging maakt dit overduidelijk (als je passeert) en de werking versterkt dit. Het feit dat verschillende werkingen in mekaar haken (productie, voorstellingen, educatie,...), en zo voor een natuurlijke crossover zorgen, maakt het voor de buurt en de verschillende publieken dubbel interessant om deel te nemen of als toeschouwer of als actief participant of als kunstenaar. De plek straalt dat ook uit en is derhalve bijzonder inspirerend.

Bovendien versterken de organisaties de eigen werking en aangezien de meeste van hen vanuit Leuven werken voor gans Vlaanderen zal dit samenwerkingsverhaal verspreid worden in Vlaanderen en zeker als voorbeeld worden aangehaald.

13 Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

De bevolking werd minder betrokken bij de tot standkoming van het project, ook al omdat bij de conceptualisatie een groot deel van de buurt nog niet was bewoond. Na de verhuis werden er wel intensieve contacten gelegd met de buurtwerkingen en de bewoners om de verdere invulling vorm te geven.

De ontwikkeling werd anderzijds wel reeds vastgelegd in het cultuurbeleidsplan 2008-2013 dat via een intensieve inspraakronde met de volledige Leuvense bevolking werd vorm gegeven.

14 Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project?

Geef aan of het om een horizontaal (publiek – publiek; publiek – privé) of verticaal (federale, regionale, lokale overheden) partnerschap gaat.

De stad Leuven, Braakland/Zhebuilding, Artforum, fABULEUS, Mooss, Wisper, 30CC, Lemmensinstituut.

De restauratie is voornamelijk door de stad Leuven gefinancierd met een kleine steun van de Provincie en een inbreng van de organisaties zelf. De uitbating/beheer en werking liggen volledig in handen van OPEK zelf.

15 Hoe werd het project bekendgemaakt?

Via gemeenteraden, commissies, perscontacten en een uitgebreide openingscampagne.

Via de eigen kanalen van de verschillende organisaties.

Via persoonlijke uitnodigingen (direct mailing) aan de buurtbewoners en de projectontwikkelaars.

16 Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

17 Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

Voor de verdere ontwikkeling van het gebouw. Bij de verbouwing werd veel aandacht besteed aan duurzaamheid. Zo is heeft het gebouw de eerste theaterzaal opgetrokken uit stobalen in Vlaanderen. Om dit duurzaamheidsverhaal door te trekken moet er nog dubbele beglazing komen, moeten er nog verschillende ingrepen gebeuren op vlak van isolatie en kan er geïnvesteerd worden in duurzame verlichting zowel in de theaterzaal als in de andere lokalen.

Er is verder de idee om een project uit te werken op het aan te leggen plein voor OPEK. Een samenwerking tussen kunstenaars en bevolking. Al enige tijd broedt OPEK op een dergelijk project voor het gebouw, omdat het gevoel heerst dat Opek en ook de Vaartkom dit nodig hebben om het helemaal te worden.

. Voorbeelden:

Niki de Saint Phalle en Jean Tinguely : Stravinsky Fountain (or Fontaine des automates) near the Centre Pompidou, Paris (1982)— ook
Cristina Iglesias: de Diepe fontein van de Spaanse beeldhouwster voor schone kunsten in Antwerpen – en verder -

Superflex: Superkilen. Pleinproject met alle bewoners in Kopenhagen.

